

ціла філософія, що складається з таких елементів як зорієнтованість на екологічне споживання, тренд біо-моди, екоестетика та ін.

На передній план виходять цінності суспільства і його розуміння ролі людини у світі; завдання гармонізації відносин людини з навколишнім середовищем як його невід'ємної частини, піднесення духовних, творчих, інтелектуальних цінностей у противагу матеріальним [5]. Філософія екодизайну має за мету створення екологічно здорового суспільства, що включає в себе як збереження біологічного середовища, так і духовної, культурної ідентичності, що в сукупності є екологією культури – збереження та підтримання культурної традиції для виживання людства [4].

Український дизайн на сьогодні не має чітко вираженого та вивченого напрямку екологічного проектування. Концепції, що з'являються, є, на жаль, поодинокими; філософія українського екодизайну знаходиться лише на стадії формування. У зв'язку з цим дослідження в сфері національного екологічного дизайну є одним з найбільш перспективних напрямів.

Перелік використаної літератури:

1. Вергунов С.В. Новые понятия в дизайне. Экологический дизайн / С.В. Вергунов // Вісник ХДАДМ : Зб. наук. пр. / За ред. Даниленка В. Я. – Х. : ХДАДМ, 2009. – № 7. – С. 16-20.
2. Гусейнов Г.М. Композиция костюма : Учеб. пособие для студентов вузов / Г.М. Гусейнов, В.В. Ермилова, Д.Ю. Ермилова и др. – М. : Академия, 2003.
3. Екологічний дизайн в контексті модних інновацій та діяльності дизайнерів одягу ХХ-ХХІ століття – Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/culture/00327041_0.html (дата звернення: 18.03.2017) – Назва з екрану.
4. Журба О.І. Екологізація як сучасна філософія проектування одягу / О.І. Журба // Вісник КНУКіМ – Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua/iskystvo/97/16792-ekologizaciya-yak-suchasna-filosofiya-proektuvannya-odyagu.html> (дата звернення: 15.03.2017) – Назва з екрану.
5. Кулишова Е. Перспективы развития дизайна: Экологический аспект / Е. Кулишова // Вісник ХДАДМ: Зб. наук. пр. / За ред. Даниленка В.Я. – Х. : ХДАДМ, 2007. – № 10. – С. 46-50;
6. Легенький Ю.Г. Дизайн одягу: посібник. / Ю.Г. Легенький – К.: КНУКіМ, 2008. – 374 с.
7. Ткаченко Л.П. Мода як естетичний феномен: автореф. на здобуття канд. філос. наук: спец. 09.00. 08 /Л.П. Ткаченко // Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. – К., 1999. – 17 с.
8. Шандренко О.М. Віртуальний світ моди от кутюр / О.М. Шандренко //Мистецтвознавчі записки: Зб. наук. пр. – К.: Міленіум, 2008. – № 14. – С. 143-150.
9. Шапаренко Е.Н. «Тренд» как новое явление в проектной культуре конца XX – начала XXI века / Е.Н. Шапаренко // Вісник ХДАДМ: Зб. наук. пр. / За ред. Даниленка В.Я. – Х.: ХДАДМ, 2006. – № 9. – С. 109-117.

ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

*Дегтярьова Любов Миколаївна
м. Покровськ*

***Анотація.** Збереження та зміцнення здоров'я учнів – це найважливіші складові роботи вчителя. У статті висвітлюється аналіз використання здоров'язберігаючих технологій на уроках математики в початкових класах та досліджується їх вплив на розвиток молодших школярів.*

***Ключові слова:** здоров'я, здоров'язберігаючі технології, культура здоров'я.*

На сьогоднішній день головною проблемою, яка пов'язана з майбутнім держави, є збереження і зміцнення здоров'я дітей та учнівської молоді, вироблення стійких соціальних настанов щодо усвідомлення необхідності здорового способу життя, адже з кожним роком показники стану фізичного і психічного здоров'я населення значно погіршуються. Збереження та зміцнення морального, фізичного й психічного здоров'я вихованців є одним із першочергових завдань загальноосвітньої школи.

Метою написання статті є вивчення та аналіз використання здоров'язберігаючих технологій на уроках математики в початкових класах і визначення особливостей їх впливу на розвиток молодших школярів.

Здоров'язберігаючі технології – це єдина система, що об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів. Отже, завданням здоров'язберігаючих технологій є забезпечення школярів високим

рівнем здоров'я не тільки фізичного, але й духовного, психічного, інтелектуального, емоційного й формування у них культури здоров'я.

Проблема застосування здоров'язберігаючих технологій в сучасній школі висвітлена у працях Л. Антонової, В. Лозинського, Ю. Науменко, М. Смірнова, В. Циганова, Є. Юніної та ін. У даних роботах науковці спробували розкрити зміст поняття «здоров'язберігаючі технології», переглянути методи й форми реалізації даної проблеми в умовах сьогодення.

Відтак, провідне місце у вирішенні проблеми здоров'язбереження молодого покоління відводиться, перш за все, учителю, який володіє сучасними педагогічними знаннями, планує й організовує свою діяльність з урахуванням пріоритетів збереження та зміцнення здоров'я всіх суб'єктів педагогічного процесу. І особливе значення в цьому процесі належить початковій ланці навчання, оскільки саме цей період вікового розвитку дитини має виключне значення як для формування функціональних резервів здоров'я людини, так і для становлення рис особистості й характеру, засвоєння основ знань щодо формування здорового способу життя. Турбота про здоров'я учнів – важлива робота вчителів. Сухомлинський сказав, що саме від здоров'я залежить духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань школяра.

Саме тому під час проведення уроків та виховних годин у початкових класах слід повною мірою застосовувати здоров'язберігаючі технології. Особливу увагу під час навчання необхідно приділяти чергуванню різних видів діяльності та активному відпочинку учнів. Так, на уроках математики доречно застосовувати такі здоров'язберігаючі форми роботи: фізкультхвилинки, вправи-енергізатори, тренажери та валеологічні хвилинки для очей, релаксацію під музичний супровід, ігрові моменти, пальчикову гімнастику, казкотерапію. Розглянемо деякі з них детальніше.

Фізхвилинки проводяться на всіх уроках без виключення. Оздоровчі хвилинки комбінують у собі фізичні вправи для осанки, очей, рук, шиї, ніг. Це сприяє поліпшенню функціонування мозку, відновленню тону м'язів, знімає напругу з органів зору і слуху, з утомлених від письма пальців. Такі вправи доречно проводити під музичний супровід, іноді поєднуючи з елементами ігор. Наприклад, учням дається завдання: «Нахиліться вперед ті, у кого день народження взимку та весною. А тепер те ж саме зроблять ті, хто народився влітку та восени».

Дітям подобаються фізкультхвилинки, які супроводжуються віршованими текстами. Щоб у дітей не збивався ритм дихання, їхні рухи були точними і сильними, при проведенні таких фізкультхвилин учитель промовляє текст, а діти виконують вправи. Систематично використовуються фізпаузи із називанням чисел. Граючись, дитина краще осмислює, сприймає, запам'ятовує навчальний матеріал. Це дасть змогу закріпити лічбу до 10 чи 20, а слабшим учням опанувати її. Наприклад:

Раз, два – дерева (діти встали),

Три, чотири – вийшли звірі,

П'ять, шість – падає лист (нагнулися),

Сім, вісім – птахи в лісі (помах руками в сторони),

Дев'ять, десять – це сунічки

Підняли червоні личка (підняли руки і голови вгору).

Також досить ефективними є музичні фізхвилинки, створені у вигляді презентацій.

У ході будь-якої спільної діяльності діти періодично відчувають зниження активності. Засобом подолання спаду енергії слугують вправи-енергізатори. Енергізатор – це короткотривала вправа, спрямована на відновлення енергії дітей, інтересу до заняття й зосередження уваги учнів. Наприклад, на уроках у 1 класі при закріпленні теми «Лічба в межах 20» можна застосовувати вправу «Ланцюжок». Учні, передаючи один одному весняну квітку, називають числа від 1 до 20, а потім - у зворотному порядку. Така вправа сприяє підвищенню рухової активності й енергетичного потенціалу учнів. Також цікавою є вправа-енергізатор «Знайди суму». Учитель заздалегідь розміщує в різних місцях класу 6 чисел, записаних на окремих аркушах паперу. Потім пропонує учням відшукати ці числа, не підводячись із місць, а лише повертаючи тулуб, та обчислити їх суму. Дана вправа також сприяє підвищенню рухової активності й активізації уваги учнів. Досить ефективною і цікавою є вправа «Цифри». Учні стоять біля парт і пишуть цифри в незвичайний спосіб (цифру 1 - носом, цифру 2 – підборіддям, цифру 3 – правим плечем, цифру 4 – лівим плечем, цифру 5 – правим ліктем, цифру 6 – лівим ліктем, цифру 7 – правим коліном, цифру 8 – лівим коліном, цифру 9 – правою ногою, цифру 10 – лівою ногою). Дана вправа, як правило, використовується замість фізхвилинки.

З метою збереження психічного здоров'я учнів, покращення їх емоційного стану доречно

на уроках застосовувати казкотерапію. У свій час видатний педагог В. Сухомлинський наголошував на надзвичайному значенні створення казки в процесі роботи з дітьми: «Я не уявляю навчання в школі не тільки без слухання, але і без створення казки». Казка на уроках математики – незвичайне явище, а все незвичайне цікавить дітей, сприяє розвитку фантазії й вихованню творчої особистості. Тому на таких уроках усі структурні елементи: актуалізація опорних знань, вивчення нового матеріалу, закріплення та розвиток математичних знань – будуються на сюжетній лінії казки, відомої всім дітям, наприклад, «Ріпки». Діти із задоволенням допомагають персонажам казки розв'язувати математичні завдання та долати перешкоди. Також учням подобається розв'язувати текстові задачі казкового змісту. Можна давати дітям завдання скласти текстову задачу за сюжетом улюбленої казки. Учні із задоволенням виконують таку роботу. Уроки із застосуванням казок сприяють активізації уваги учнів, розкривають їх творчий потенціал, зміцнюють психічне здоров'я та знімають емоційне напруження.

Одним із методів казкотерапії є дидактичні ігри. Гра має важливе значення в житті дітей молодшого шкільного віку. Тому рекомендовано на кожному уроці в початкових класах застосовувати ігрові моменти. Наприклад, при закріпленні теми «Двозначні числа» учням цікаво буде пограти в гру «Утекли мешканці»: учитель вивішує на дошку готові таблиці, у порожні клітини яких треба вписати пропущені числа. Учні повинні встановити закономірність у записі чисел і вписати потрібні. Учитель говорить: «Тут кожне число живе у своєму будиночку. Але ви бачите, що деякі будиночки порожні – з них втекли мешканці. Які це числа? Треба подумати і повернути втікачів у свої будинки». Виграє той, хто вставить числа правильно. Досить цікавою для учнів є гра «Звільни пташку»: пташки знаходяться в клітці, і вчитель пропонує дітям випустити їх на волю. Але для цього потрібно виконати завдання. Учні беруть пташку з клітки та зі зворотного боку читають завдання. Якщо учень правильно відповість на запитання, то пташка летить (переставляється) на дерево, якщо неправильно, то повертається назад у клітку. Завдяки іграм вдається сконцентрувати увагу та викликати інтерес навіть у найбільш неуважних учнів. Спочатку їх захоплюють тільки ігрові дії, а потім і те, чому вчить та чи інша гра. Поступово у дітей пробуджується інтерес і до самого предмету навчання та створюється ситуація успіху.

Математика вважається важким предметом. Діти багато пишуть і читають, швидко стомлюються. Тому на кожному уроці слід обов'язково застосовувати тренажери та валеологічні паузи для очей і пальчикову гімнастику.

Отже, збереження і зміцнення здоров'я учнів – це найважливіші складові роботи вчителя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їх духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили, бажання вчитися.

Перелік використаної літератури:

1. Ващенко О. Організація здоров'язберігаючої діяльності початкової школи / О. Ващенко, С. Свириденко // Початкова освіта. – 2005. – № 46. – С. 2–4.
2. Горашук В.П. Формирование культуры здоровья школьников (теория и практика) / В.П. Горашук. – Луганск : Альма-матер, 2003. – 388 с.
3. Дубогай О.Д. Интеграция познавательной и руховой деятельности в системе навчання і виховання школярів: Методичний посібник / О.Д. Дубогай та ін. – К.: Оріони, 2001. – 152 с.
4. Лозинський В. Техніки збереження здоров'я / В. Лозинський. – К.: Главник, 2008. – 160 с.
5. Науменко Ю.В. Здоровьесберегающая деятельность школы / Ю.В. Науменко // Педагогика. – 2005. – № 6. – С. 37–44.
6. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в современной школе / Н.К. Смирнов. – М.: АПК и ПРО, 2002. – 121 с.

АРТ-ТЕРАПІЯ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

*Вовк Надія Валентинівна
Лихолат Олена Віталіївна
м. Слов'янськ*

Постановка проблеми. Події останнього часу призводять до появи серед школярів та студентської молоді підвищеної стресогенності. Сучасні конфлікти в навчальному та соціальному середовищі призводять до стресів, агресивності, замкненості, пригніченості, втрати віри в справедливість життя. Також в сучасному глобалізованому світі спостерігається взаємне переплітання культур, вірувань, етнічних норм поведінки. Неможливо уявити сьогодення без